

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 33(727) | Субота, 22 серпня 1981 року | Ціна 2 коп.

Удосконалювати контроль і перевірку виконання

Центральний Комітет КПРС прийняв постанову «Про дальше вдосконалення контролю і перевірки виконання в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС».

В останні роки, говориться в постанові, ЦК КПРС підвищив увагу до перевірки виконання прийнятих рішень, став частіше заслуховувати керівників різних рангів, які персонально відповідають за певні напрями роботи. Прийнято ряд постанов ЦК КПРС у питанні посилення партійного керівництва органами народного контролю, поліпшення перевірки виконання в ряді центральних міністерств і відомств, партійних і радянських органах на місцях.

Разом з тим Центральний Комітет партії вважає, що стан контролю і перевірки виконання не повною мірою відповідає настановам XXVI з'їзду КПРС. Перевірка виконання ще залишається вузьким місцем у роботі значної кількості партійних організацій. Формальний підхід до організації виконання і контролю призводить до того, що деякі постанови не виконуються або виконуються не в строк і не повністю. Відставання деяких галузей промисловості, факти зриву планових завдань, безгосподарності, приписок і окупаційності є значною мірою результатом незадовільної організації контролю, низького рівня виконавської дисципліни і відповідальності кадрів. Партійні комітети на місцях слабо

координують і спрямовують діяльність різних видів масового контролю.

Центральний Комітет КПРС запропонував ЦК Компартії союзних республік, крайкомам, обкомам, окружкомам, міськкомам, райкомам партії, первинним партійним організаціям, виходячи з рішень XXVI з'їзду КПРС, вказівок товариша Л. І. Брежнєва, забезпечити дальше підвищення рівня організаторської роботи, посилення контролю і перевірки виконання, вдосконалення їх форм і методів.

Контроль і перевірка виконання повинні бути найважливішою складовою частиною повсякденної організаторської роботи будь-якої ланки партійного і державного апарату, кожного партійного, радянського і господарського керівника, всіх партійних організацій.

Комітету партійного контролю при ЦК КПРС, партійним комісіям при ЦК Компартії союзних республік, крайкомам, обкомам, окружкомам, міськкомам, райкомам партії запропоновано здійснити заходи по дальшому посиленню контролю, підвищенню дисципліни і відповідальності кадрів за безумовне виконання партійних рішень.

ЦК Компартії союзних республік, крайкомам, обкомам, окружкомам, міськкомам і райкомам партії доручається спрямовувати роботу Рад народних депутатів на активніше здійс-

нення контрольних функцій, покладених на них Конституцією СРСР.

Ради народних депутатів покликані забезпечувати реалізацію наказів виборців, зв'язаних з повсякденними потребами, запитами радянських людей, суворо контролювати виконання радянських законів, планів економічного і соціального розвитку.

Партійним комітетам доручено всемірно розвивати й активізувати роботу профспілкових організацій по посиленню контролю за виконанням колективних договорів, дотриманням трудового законодавства, розвитком соціалістичного змагання, у розв'язанні всіх питань праці, життя і побуту трудящих.

Комітету народного контролю СРСР, органам народного контролю на місцях рекомендовано повніше використовувати можливості залучення широких мас трудящих до безпосереднього здійснення контролю в усіх сферах виробничого і громадського життя.

Центральний Комітет КПРС зобов'язав партійні комітети посилити увагу засобів масової інформації і пропаганди питанням контролю і перевірки виконання. Розглядати широку гласність цієї роботи як необхідну умову підвищення ефективності контролю, активного залучення трудящих до управління виробництвом, усіма справами суспільства.

(ТАРС).

ПО РІДНІЙ КРАЇНІ

ХЛІБ СИБІРУ

Тюмень. До масової косовиці та обмолоту хлібів приступили механізатори області. Визначено строки і технологію збирання кожного поля. Техніку об'єднано в більш як 500 комплексів, що працюють за єдиним нарядом. Підготувались до початку сезону і хлібозаготівельники. На випадок дощів значно збільшено потужності для сушіння зерна.

НА ДОПОМОГУ РОЗВІДНИКАМ НАДР

Донецьк. Лише дві свердловини замість кількох десятків тепер бурять геологи, щоб одержати точний «портрет» родовища нерудних корисних копалин. Донецькі вчені, які запропонували новий метод розвідки надр, взяли в союзники електромагнітне поле, яке створюється з допомогою вміщених у неглибокі свердловини електродів. Електромагнітні хвилі дають точні відомості про потужність і особливості залягання пластів.

ПРАЦЮЮТЬ БАКТЕРІЇ

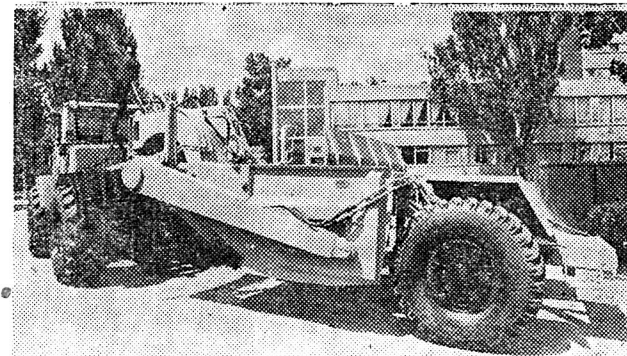
Мінськ. «Добру репутацію» повернули одному з ґрунтових мікроорганізмів — азотобактеру — білоруські

вчені. Цей мікроб завжди вважався ефективним бактеріальним добривом, але раптом азотобактер перестав «працювати». Повернути у стрій цінне біологічне добриво допомогли методи мікробної генетики. З їх допомогою вчені одержали азотобактер для застосування в закритих ґрунтах, який вигідно відрізняється від натурального. За попередніми даними цей штам не тільки інтенсивніше зв'язує азот, а й стимулює ріст рослин, збільшує кількість плодів.

НА БАТЬКІВЩИНІ ВАСНЕЦОВИХ

Село Рябово (Кіровська область). Меморіальний будинок-музей видатних російських художників братів Аполлінарія і Віктора Васнецових урочисто відкрито в цьому старовинному вятському селі. Тут Васнецови провели дитячі та юнацькі роки.

Відтворено обстановку будинку. Старе місце зайняли гарні ворота, колодязь, відновлюються надвірні будівлі. В однопверховому дерев'яному будинку встановлено різьблені меблі. У шести кімнатах розгорнуто експозицію живописних полотен. (ТАРС).

Запорізька область. На Бердянському заводі шляхових машин почалося серійне виробництво самохідного скрепера ДЗ-87-1 на базі трактора Т-150К. Новий скрепер вигідно відрізняється від причіпного — більш мобільний, швидкість до 30 кілометрів на годину. Це дає можливість використати його на великих відстанях, швидко перекидати з одного об'єкта на другий.

На знімку: новий самохідний скрепер ДЗ-87-1 на заводському дворі.

Фото О. Красовського (Фотохроніка РАТАУ).

Високими успіхами у праці відзначає кожен трудовий день першого року одинадцяти п'ятирічки робітниця Харківського УВП № 1 В. В. Левих (на знімку ліворуч). Замість двох, вона обслуговує чотири верстати. Норму виробітку Валентина Василівна виконує на 170—180 процентів.

Начальник оптико-складального цеху Ніна Семенівна Багрич (праворуч) обговорює з робітницею змінне завдання.

Фото П. МІНДЕЛЯ.

В ПАМ'ЯТЬ ПРО ПИСЬМЕННИКА

ІВАНУ-ФРАНКІВСЬК, 18 (РАТАУ). Багато років творчості великого Каменяра, його життя, громадська і наукова діяльність з хронікальною точністю постають на виставці, яка відкрилася в місцевому краєзнавчому музеї. В експозиції, присвяченій 125-річчю з дня народження І. Франка, — майже тисяча документальних матеріалів, твори

мистецтва, літературознавчі дослідження. Фотографії, автографи, поштові листівки, листи відображають взаємовідносини Івана Франка з його сучасниками, зокрема, з прогресивними діячами Прикарпаття Михайлом Павлюком, Наталією Кобринською, Василем Стефаником, Лесем Мартовичем, Марком Черемшиною.

ВИСОКІ НАГОРОДИ ВІТЧИЗНИ

За успіхи, досягнуті у виконанні завдань десяти п'ятирічки і соціалістичних зобов'язань, Президія Верховної Ради СРСР нагородила орденами і медалями Союзу РСР велику групу робітників, інженерно-технічних працівників і службовців підприємств і установ Українського товариства глухих.

ОРДЕНОМ ДРУЖБИ НАРОДІВ

Власова Костянтина Марковича — колишнього голову правління Закарпатського об'єднання УТОГ.

ОРДЕНОМ ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА

Стельмашука Василя Сафроновича — токаря Одеського виробничого об'єднання «Електрик».

ОРДЕНОМ «ЗНАК ПОШАНИ»

Бабич Ганну Яківну — швачку Чернігівського учбово-виробничого підприємства.

Горбунова Прокопа Михайловича — директора Чернівецького учбово-виробничого підприємства.

Іванова Олександра Івановича — штампувальника Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт».

Троценко Ганну Семенівну — швачку-мотористку Конотопського учбово-виробничого підприємства.

Церковного Михайла Івановича — токаря Полтав-

ського учбово-виробничого підприємства № 2.

ОРДЕНОМ ТРУДОВОЇ СЛАВИ II СТУПЕНЯ

Фадееву Марію Іванівну — штампувальницю Ворошиловградського учбово-виробничого підприємства.

Фурмана Володимира Васильовича — робітника Житомирського учбово-виробничого підприємства.

ОРДЕНОМ ТРУДОВОЇ СЛАВИ III СТУПЕНЯ

Валінік Лідію Яківну — швачку-мотористку Білоцерківського учбово-виробничого підприємства.

Коростову Віру Михайлівну — робітницю Лебединського учбово-виробничого підприємства.

Кручину Олександрю Іванівну — різальницю Херсонського учбово-виробничого підприємства.

Макарова Миколу Федоровича — столяра Черкаського учбово-виробничого підприємства.

Матусевич Ніну Семенівну — швачку-мотористку Білоцерківського учбово-виробничого підприємства.

Савустьяненко Лідію Іванівну — швачку-мотористку Лубенського учбово-виробничого підприємства.

Нагорну Ніну Яківну — швачку-мотористку Вінницького учбово-виробничого підприємства.

Сторч Світлану Володимирівну — швачку-мотористку

Вінницького учбово-виробничого підприємства.

Тарабарову Галину Іванівну — швачку-мотористку Сумського учбово-виробничого підприємства.

Фоминцову Клавдію Дмитрівну — штампувальницю Харківського учбово-виробничого підприємства № 1.

МЕДАЛЛЮ «ЗА ТРУДОВУ ДОБЛЕСТЬ»

Антифееву Катерину Іванівну — шліфувальницю Єнакіївського учбово-виробничого підприємства.

Гіряк Ірину Василівну — робітницю Дрогобицького учбово-виробничого підприємства.

Золотову Галину Григорівну — начальника відділу Центрального правління УТОГ.

Ножку Станіслава Петровича — швачку-мотористку Харківського учбово-виробничого підприємства № 2.

Плякіну Тетяну Андріївну — голову правління Ворошиловградського обласного відділу УТОГ.

Сезонову Тамару Гнатівну — заступника генерального директора Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт».

Харчук Галину Іванівну — швачку-мотористку Кам'янець-Подільського учбово-виробничого підприємства.

Язкову Тамару Дмитрівну — швачку-мотористку

Дніпропетровського учбово-виробничого підприємства.

МЕДАЛЛЮ «ЗА ТРУДОВУ ВІДЗНАКУ»

Баленко Галину Кресанівну — швачку-мотористку Полтавського учбово-виробничого підприємства № 1.

Гаврилова Івана Омеляновича — електрозварника Кіровоградського учбово-виробничого підприємства.

Данканич Марію Андріївну — бригадира Ужгородського учбово-виробничого підприємства № 1.

Железняк Меланію Михайлівну — робітницю Ужгородського учбово-виробничого підприємства № 2.

Каюк Ольгу Яківну — робітницю Черкаського учбово-виробничого підприємства.

Лужну Марію Миколаївну — робітницю Бродівського учбово-виробничого підприємства.

Михайлюка Миколу Івановича — наладчика Ворошиловградського учбово-виробничого підприємства.

Слабинську Марію Михайлівну — швачку Артемівського учбово-виробничого підприємства.

Скоробогатько Ганну Йосипівну — слюсаря-електромонтажника Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт».

Шеремета Анатолія Адамовича — верстатника Ровенського учбово-виробничого підприємства.

ВИПУСК ЗРОСТАЄ

Цього року на Кіровоградському учбово-виробничому підприємстві заплановано випустити товарів культурно-побутового призначення на 160 тисяч карбованців. Це, в основному, підставки для сушіння тарілок одно і двоярусні, підставки для сушіння кришок від каструль, захватів з підставками для домашнього консервування.

Питома вага товарів народного споживання в загальному обсязі випуску продукції становить 14 процентів. До кінця одинадцятиріччя випуск зазначених товарів зростає на 5 тисяч карбованців.

Майстер дільниці Степан Федорович Шаманський охоче показує вироб, з гордістю розповідає про кращих своїх працівників — ветеранів виробництва: електрозварників Л. П. Наумову, Р. Д. Лоскутову, І. Л. Макаренка, Н. В. Пасічник, Р. Ф. Левчук, гальваніка І. К. Журкіна, рубальника А. М. Тиниченка та пакувальника Р. П. Ротар.

Не відстає від досвідчених працівників і молодь. Олена Сільська — комсомолка. Ще й року не минуло як дівчина влаштувалася на підприємство. При допомозі наставників вона швидко опанувала обраною професією і незабаром працюватиме нарівні з ними.

— Кожен член нашого колективу працює сумлінно, наполегливо і якісно, — розповідає С. Ф. Шаманський. — Щоденне виконан-

ня норм виробітку в них становить 140—142 проценти. Ці досягнення стали можливими завдяки впровадженню передових методів, зокрема, бригадній формі організації праці, постійному піклуванню про зростання своєї професійної майстерності.

Проте в колективі ще багато нерозв'язаних проблем. Взяти хоча б одну з них. Окремі заготовки до майбутніх виробів виготовляються вручну — кустарним способом. При такій організації праці високої продуктивності не досягнеш та й морального задоволення трудитися за таким верстатом немає.

Реконструкція всього підприємства, обладнання новим устаткуванням, — ось єдино правильний шлях до різкого збільшення випуску товарів для народу, а також створення належних умов для працівників.

Незважаючи на окремі труднощі, нечуючі роблять все, щоб успішно виконати планові завдання і соціалістичні зобов'язання. Так, за шість місяців першого року одинадцятиріччя при плані 78 тисяч фактично випущено товарів культурно-побутового та господарського призначення на 83 тисячі карбованців.

Є всі підстави сподіватися, що річні соціалістичні зобов'язання колективом дільниці будуть успішно виконані.

М. ЧУМАЧОК.

ТОКАР

Філіал Ялтинського виробничого об'єднання «Таврія», що знаходиться в Алушті, виготовляє сувеніри, дитячі іграшки, галантарейні вироби тощо.

Тут трудиться і член УТОГ Олексій Висоцький. Його професія — токар по обробці дерева. Олексій виточує необхідні деталі для майбутніх сувенірів. З усього видно, що він любить свою роботу, намагається зробити деталь красиво відшліфованою. Протягом дня Олексій виготовляє сотні деталей, планові завдання постійно виконує на 120—130 процентів.

Нечуючого поважають і цінують в колективі як хорошого і чуйного товариша.

Олексій Висоцький — частий гість у Будинку культури УТОГ. Сюди він приїжджає не сам, а з сім'єю.

ХІ з'їзд УТОГ накреслив перед нечуючими працівниками важливі і відповідальні завдання. Одне з них — дострокове виконання планових завдань та соціалістичних зобов'язань першого року і одинадцятиріччя в цілому.

Перед у соціалістичному змаганні веде і токар Ялтинського виробничого об'єднання «Таврія» Олексій Висоцький. З нього беруть приклад також і чуючі працівники підприємства.

Р. СКОВОРОДНИКОВ.
Кримська область.

На Івано-Франківському УВП добре налагоджено навчально-виховну роботу.

Поруч з молодими виробничниками трудяться досвідчені фахівці, які є наставниками, радниками. Старші товариші у значній мірі сприяють якнайшвидшому оволодінню підопічними обраними професіями.

На знімку: (зліва направо) Ярослава Іванівна Зелінська — наставник, бригадир підготовчої дільниці та молода виробничниця Марія Заєць за роботою.

Фото І. ХАРКІВСЬКОГО.

Поліпшення якості продукції — завжди в центрі уваги виробничого колективу Дніпропетровського УВП. Велика роль у цій корисній і необхідній справі відводиться постам якості, очолюваним групою народного контролю.

На цьому знімку: (зліва направо) ви бачите члена групи народного контролю Феодосію Семенівну Веремко, передову робітницю Світлану Вікторівну Юнгліну та майстра зміни Ларису Миколаївну Кириєнко, які обговорюють якість пошиття спецодягу.

Фото Й. МІНЬКА.

ДВА О Р Д Е Н И

Того дня мітинг з нагоди вручення урядових нагород передовикам виробництва Вінницького учбово-виробничого підприємства — бригадиру Ніні Яківні Нагорній і швачці-оберлочниці Світлані Володимирівні Сторч вирішили провести в перезмінку, в час після закінчення роботи першої зміни і перед початком другої.

Час для всіх дорогий. І розуміючи це, заступник секретаря партбюро І. С. Шапеев, після відкриття мітингу, коротко розповів про роботу підприємства, його успіхи у виконанні завдань десяти і першого року нинішньої п'ятирічки, і надав слово заступнику голови Вінницького виконкому обласної Ради народних депутатів Н. Д. Драпак, яка прибула на підприємство для вручення нагород.

Спершу орден «Знак Пошани» вручено бригадиру

швейної дільниці, ветерану підприємства, комуністу Н. Я. Нагорній. Кілька років тому Н. Д. Драпак в цьому ж залі вже вручила їй орден Трудового Червоного Прапора. Тоді було відзначено її роботу у дев'ятиріччя, і ось нова нагорода. Ніну Яківну щиро привітали товариші по роботі.

Про що думала вона в ту урочисту мить? Чи не про те, як багато років тому сільською дівчиною прийшла на підприємство, як різала жерсть, рубала цвяги, шила халати для роботи і не мріяла про ордени. І що це підприємство стане її рідним домом...

Орден Трудової Слави третього ступеня одержала швачка, комсомолка С. В. Сторч. На підприємстві вона років п'ять-шість. З дитинства Світлана звикла робити все на совість. У спец-

НА ЗЕКОНОМЛЕНІЙ СИРОВИНІ

Серед підприємств машинобудівної промисловості Київського району Донецька широкого розмаху набрало соціалістичне змагання, яке проходить під девізом: «Ознаменувати свято — День машинобудівника — вагомими трудовими подарунками, відпрацювати один день на зекономленій сировині, матеріалах та електроенергії».

Серед тих, хто перший підтримав патріотичну ініціативу, — колектив Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт». І ось уже при вході до адміністративно-побутового корпусу з'явилися умови та екран соціалістичного змагання між цехами та дільницями.

У змаганні беруть участь робітники всіх професій, а також колективи цехів та відділів, бригад і дільниць.

Матеріали для підбиття попередніх (за декаду) та остаточних підсумків до Дня машинобудівника готує адміністрація цеху разом з цеховим комітетом профспілки.

Для переможців встановлено дві премії.

Колектив, що виборє перше місце, буде нагороджено грамотою та грошовою премією в сумі 300 карбованців, за друге місце — також грамота та грошова премія в сумі 150 карбованців.

Важливим пунктом соціалістичного змагання, що розгорнулося на Донецькому виробничому об'єднанні «Електромагніт» до Дня машинобудівника, — є боротьба за економію та бережливість енергетичних ресурсів, сировини та матеріалів.

П. ВАСИЛЕНКО.

ЗА СУМЛІННУ ПРАЦЮ

Днями на Донецькому виробничому об'єднанні «Електромагніт» відбулось вшанування тих, чия праця у десятиріччя відзначена високими урядовими нагородами. Це — штампувальник А. І. Іванов, нагороджений орденом «Знак Пошани», заступник генерального директора об'єд-

нання Т. І. Сезонова, відзначена медаллю «За трудову доблесть».

У залі засідань зібрались робітники, інженерно-технічні працівники і службовці об'єднання.

На збори завітав голова

обласного відділу УТОГ М. В. Калиниченко.

Від імені адміністрації, громадських організацій зі словами привітання до нагороджених звернувся секретар партійної організації В. І. Мальченко і поба-

жала їм щастя, здоров'я, успіхів у праці.

А. І. Іванов та Т. І. Сезонова подякували за високу оцінку їхньої праці і запевнили колектив у тому, що докладуватимуть максимум зусиль, щоб з честю виправдати нагороду Вітчизни.

В. ПАЦЮК.
м. Донецьк.

РОЗПОВІДЬ ПРО П'ЯТИРІЧКУ

ХЛІБ ДЛЯ ВСІХ

Краєм вугілля і металу називають Донецько-Придніпровський економічний район, а іноді просто хлібним краєм. І в цьому є свій особливий смисл. Бо район виробляє і «хліб» для промисловості, і дає чимало хліба, так би мовити, насушного. Судить самі: на нього припадає більше половини союзнаго видобутку залізної і марганцевої руд, близько третини — вугілля, понад третину виробництва сталі й прокату. Тільки найбільший у районі Криворізький залізничний басейн дає товарної руди в 1,3 рази більше, ніж США. Під зерновими тут зайнято близько 7 мільйонів гектарів рілля, врожайність яких рік у рік зростає.

Великі завдання стоять перед економікою району в одинадцятиріччя п'ятиріччя. Особлива увага — дальшому розвитку Донбасу, цього основного постачальника палива для європейської частини країни. Ос-

новними напрямками економічного і соціального розвитку тут передбачено прискорити будівництво, реконструкцію і технічне переозброєння підприємств вугільної промисловості, збільшити видобуток вугілля.

За п'ять років до ладу діючих намічено ввести високоекспанзовані шахти «Довжанська-Капітальна», «Шахтарська-Глибока», «Самсонівська-Західна» та інші загальною потужністю 24 млн. тонн на рік. Створюються нові методи й засоби видобування вугілля без постійної присутності людей у вибої.

Ударною працею відповідають шахтарі республіки на турботу партії і уряду про постійне поліпшення умов їх праці і побуту. Сьогодні понад 110 бригад видобувають по тисячі і більше тонн вугілля на добу. А колективи, які очолюють ушавлені шахтарі В. Г. Мурзенко, М. М. Скрипник, О. Я. Колесов

та інші, вже тривалий час дають більш як по мільйону тонн вугілля на рік.

Одна з провідних галузей району — чорна металургія. Усій країні відомі її заводи-фабрики «Азовсталь», «Запоріжсталь», «Криворіжсталь», які дають тепер більше половини металу в районі. Їх продукція — багато сотень марок сталі, різновидів гарячекатаних і гнучих профілів, тисячі типорозмірів труб та інших найрізноманітніших виробів, які широко застосовуються в народному господарстві. Впровадження прогресивних процесів виплавки та обробки металу дало змогу значно поліпшити його якість. В одинадцятиріччя п'ятиріччя треба буде значно збільшити виробництво ефективних видів металопродукції. Так, випуск готового прокату чорних металів зростає на 14—16 процентів, значно розшириться його асортимент.

Дальшого розвитку набу-

де в районі машинобудування. Немає, мабуть, такого куточка нашої Батьківщини, де б не знали, наприклад, тракторів з маркою ХТЗ. Знають їх і в багатьох зарубіжних країнах. За майже 50 років свого існування завод випустив для трудівників села понад 1 млн. 750 тисяч машин. Енергонасиченому трактору Т-150К напередодні ХХVI з'їзду КПРС було присвоєно державний Знак якості.

Або взяти первенця наших п'ятирічок Новокраматорський завод важкого машинобудування. Це справжній «завод заводів». Його комплексні гірничо-транспортного устаткування безперервної дії продуктивністю 5 тис. кубометрів ґрунту за годину чудово зарекомендували себе у великих кар'єрах Екібастузського і Кансько-Ачинського когальних басейнів. На Старокраматорському машинобудівному заводі імені Орджонікідзе вперше у світовій практиці зроблено агрегат для профілювання боковини великовагових

ГОЛОВА ПЕРВИННОЇ

П'ятнадцять років тому, неспівним дівчам переступила поріг Луцької швейної фабрики Галя Мартинюк. Старанно опановувала вона всі операції швачки-мотористки, уважно приглядалася до роботи майстрів швейної справи.

З роками до Галини прийшов виробничий досвід, а з ним і успіх. Їй присвоїли звання ударниці комуністичної праці, згодом стала наставницею молоді.

Неодноразово Галину Василівну обирали членом президії і правління Волинського обласного відділу УТОГ, головою бюро первинної організації УТОГ ви-

робничого швейного об'єднання «Волинь».

Давно Галина Василівна дружить з книгою, знає ці-

ну і силу друкованого слова. Як голова первинної, вона усвідомлює, що начитаність та постійна обізнаність з подіями в нашій країні та за рубежем, піднімає її авторитет. Тому часто Галина Василівна ділиться з подругами по роботі враженнями від прочитаних книг та новинами з газет і журналів.

Цього року Г. В. Мартинюк успішно закінчила 15 класів вечірньої школи робітничої молоді. Тепер перед нею відкрито всі дороги для дальшого професійного зростання.

Текст і фото

І. ЩЕРБАНЮКА.

У ГОСТЯХ — КОСМОНАВТИ

Радісною подією для членів нашого Товариства Олександрії, як і для всіх мешканців міста, стала зустріч з космонавтами, двічі Героями Радянського Союзу нашим земляком Леонідом Івановичем Поповим та Валерієм Вікторовичем Рюїніним.

Героїв космосу щиро привітали піонери, вручили їм квіти. Космонавти поклали вінки до пам'ятника В. І. Леніну та загиблим воїнам — визволителям Олександрії від фашистських загарбників. Потім Л. І. Попов і В. В. Рюїнін з сім'ями відві-

дали матір Леоніда Івановича — Тетяну Овсійну.

Надвечір гості зустрілися на стадіоні «Шахтар» з трудящими нашого району. На зеленому полі стадіону море кумачу. Ліне урочиста мелодія і на відкритій машині з'являються космонавти. Бурхливими оплесками вітали їх присутні. Об'їхавши урочисте коло, Л. І. Попов і В. В. Рюїнін піднялися на імprovізовану трибуну. Дівчата в розкішних костюмах українського вбрання піднесли гостям хліб-сіль.

За дорученням трудящих Олександрійщини, перший секретар міського комітету

Компартії України В. І. М'ясніков сердечно привітав космонавтів і вручив їм сувеніри. Після цього виступили колективи художньої самодіяльності та спортсмени.

Гості відвідали Морозівський вугільний розріз, електромеханічний завод, де два роки працював Л. І. Попов. Тут він став робітником. Побували у середній школі № 6, де вчився космонавт, відвідали краєзнавчий музей і залишили пам'ятний запис.

О. МАРКОВА.

м. Олександрія, Кіровоградської області.

Чималий виробничий стаж у швачки-мотористки Білоцерківського УВП Катерини Никифоровни Степаненко. Вона досконало оволоділа передовими методами пошиття спецодягу, уміло організовує трудовий процес. Жодної прогаїної хвилини впродовж зміни, весь робочий час — на користь справі — це стало правилом для К. Н. Степаненко.

Її нагороджено орденом Слави III ступеня, портрет трудівниці занесено на Дошку пошани ВДНГ УРСР.

Фото П. МІНЬКА.

вагонів, що відкриває великі перспективи розвитку вагонобудування в нашій країні. На Дніпропетровському заводі металургійного устаткування виготовлено агрегати найбільшої у світі доменної печі об'ємом 5 тисяч кубометрів, змонтованої на Криворізькому металургійному заводі. Залізничний транспорт країни оснащено здебільшого тепловозами Ворошиловградського заводу імені Жовтневої революції. У найскладніших кліматичних умовах працюють потужні кремenschucki КраЗи. І це лише окремі штрихи до «портрета» другого в країні за масштабами і рівнем промислового розвитку (після Центрального) і першого на Україні економічного району.

Та його багатогранне обличчя було б неповним без урахування енергетичної бази. Скажімо, споруджений у роки перших п'ятирічок знаменитий Дніпрогес довгий час був символом усієї нашої електричної могутності. Він і тепер вражає. У минулому п'ятиріччі його силу збільшено до 1,5 млн. квт. Тут достроково

завершено будівництво найбільших у Європі Запорізької і Вуглегірської ДРЕС. В результаті виробництва електричної енергії тільки однієї Запорізької області становить близько 30 млрд. квтг. Це немало коли згадати, що до Великої Вітчизняної війни по всій нашій країні вироблено її було 48 млрд. квтг. У недалекому майбутньому доброю підмогою району стане атомна енергетика. У нинішньому році почато спорудження Запорізької АЕС, перший енергоблок якої має стати під промислове навантаження в 1983 році.

І нарешті — велика колективна нива району. Якщо ми хоча б подумки окинемо її поглядом, то побачимо і свіжоскошені хлібні масиви, і зорані чорноземи під майбутній урожай, і яскраву зелень бурякових полів, і золоті плантації соняшнику... Боротьба за високі врожаї тут ведеться з розмахом. Наприклад, харків'яни за рахунок тільки промислової технології внесення добрив планують підвищити їх ефективність на 20—25 процентів і добитися щорічного збільшення зерна

400 тисяч тонн, а буряків — 450 тисяч. Непоганий приріст урожаю зерна дає безвідвальний обробіток ґрунту, який широко застосовують хлібороби Полтавської області. По 320 і більше центнерів цукрових буряків з гектара одержують полтавські буряководи. У Дніпропетровських хліборобів — свій «почерк» ведення сільськогосподарського виробництва. Використовуючи всі його підйоми, зокрема, індустриальні технології, тут збільшили валову продукцію сільського господарства на 13 з лишком процентів. Одна з найбільш індустриальних областей республіки, Дніпропетровщина забезпечує себе овочами, рибою, молочними продуктами.

З приходом у цей край, особливо в його південну частину, великої дніпровської води і спорудженням системи ще шедришими стають його ниви і сади навколо світлич міст.

Л. УСТИНОВА,
кандидат географічних наук.

До 125-річчя з дня народження Івана Франка

Серед найвизначніших класиків української літератури ім'я Івана Франка називають звичайно після Шевченка одним з перших. «Вічний революціонер», «Каменярь» — ці слова з двох найпопулярніших його віршів напрочуд підходять і до самого автора. Недаром, створюючи до десятиріччя з дня смерті поета пам'ятник, який було встановлено на його могилі, скульптор забрав мотузок постать каменяря, що дробить скелю.

Іван Франко народився 27 серпня 1856 року в селі Нагуєвичі на Львівщині, нині названому його ім'ям, на споконвічно українській землі. Край цей, що був спочатку під владою шляхетської Польщі, а потім — габсбурзької Австро-Угорської монархії, вражав своєю відсталістю, дивовижною навіть порівняно з Росією, яка тільки-но звільнилась від кріпацького гніту.

Але передова молодь Галичини прагнула до світла найпрогресивніших ідей епохи, покладаючи, як і всі трудящі Західної України, свої надії на Схід, на Росію. Це лякало владі. У 1877 році студента Івана Франка разом з кількома друзями було заарештовано «за соціалістичну пропаганду». Під час обшуку у нього вилучили «Маніфест Комуністичної партії», «Капітал», твори Герцена і Чернішевського. Оскільки інших підстав для арешту не було, австрійські владі обмежили строк перебування молодого письменника в тюрмі «лише» до дев'яти місяців.

Після виходу з тюрми Франко повною мірою відчув, що буржуазне суспільство поспішило занести його в «проскрипційні списки». Його було виключено з університету, з українського культурно-освітнього товариства. Та все це не зломало молодого поета. Разом з друзями, на власні мізерні кошти, він намагається видавати для молоді журнал «Громадський друг». Спроба виявилася невдалою: обидва перших номери конфісковано. Видавці дають журналові нові назви: «Дзвін» (за аналогією з «Колоколом» Герцена), «Молот». Але це не врятує становища, і наступні номери так і не побачили світ.

Франко активно співробітничав з польськими соціалістами, видає разом з ними газету «Праця». Польською мовою пише брошуру у формі запитань і відповідей, перше з яких — «Що таке соціалізм?» — стає її назвою. Щоб відвести очі поліції, на обкладинці було надруковано, що брошуру видано в Лейпцігу. Франко твердив у ній, що сучасний йому капіталістичний лад неминуче буде замінений соціалістичним. Не в усіх ще питаннях письменник стояв на правильних марксистських позиціях, він не розрізняв класових особ-

ливостей пролетаріату і трудячого селянства, але популяризація основних ідей Маркса, безперечно, є його заслугою. В 1879 році, вперше на Україні, він переклав з німецької 24-й розділ «Капіталу» Маркса і вступ до «Анти-Дюрінга» Енгельса. Переклади ці тоді видано не було, і все ж саме Іванові Франку належить честь першовідкривача марксизму на Україні.

У березні 1880 року, перебуваючи в дуже скрутному матеріальному становищі, поет виїхав на запрошення свого друга в провінцію, але по дорозі був заарештований за підозрою у

ВЕЛИКИЙ КАМЕНЯР

співучасті в селянському бунті. Три місяці без суду і слідства його тримали разом з карними злочинцями в коломийській тюрмі, а потім пішки, під конвоем, відправили до рідного села.

Але і в тюрмі, в жахливих умовах, Франко пише вірші, створює один з шедеврів своєї політичної лірики — «Вічний революціонер». Під час переходу етапом під заливним дощем поет простудився і тяжко захворів. Один з вірних друзів врятував його тоді від голодної смерті. І все ж саме в ті дні було написано блискучу повість «На дні», що змальовує образи нещасних знедолених людей, кинутих на самісіньке дно буржуазного суспільства.

У 1881—82 роках Франко видавав у Львові журнал «Світ», в якому друкував і свої твори. Особливо важливе значення мала повість «Борислав сміється», де немов дістає розвиток сюжет більш ранньої повісті «Боа конструктор», ще яскравіше розкривається боротьба між робітниками і капіталістами, створюються індивідуалізовані образи представників протистоящих класів.

У 1887 році виходить збірка віршів поета «З вершин і низин». Її поява стала епохальною подією в історії української класичної поезії. Вперше після Шевченка зазвучав могутній голос поета революційного і разом з тим глибоко ліричного, інтимного. Поезія збірки насамперед — політична. Цикл «Думи пролетарія» автор поставив на п'яте місце, але насправді він займає тут явно найголовніше положення. На це вказує вірш «Гімн» («Вічний революціонер»), поставлений першим, «замість пролога».

Поряд із спадщиною Лесі Українки поетична спадщина Івана Франка стала

найзначнішим явищем в історії української нової класичної літератури. Але Франко був і великим майстром прози. З колосальною енергією прагнув він охопити всі сторони тодішньої дійсності, всі процеси, що відбувалися в суспільстві, починаючи з часів Галицької Русі і кріпацтва.

Через свою поетичну, революційну спрямованість твори Івана Франка при житті його були об'єктом гострої ідейної боротьби. Боротьба ця триває на міжнародній арені й тепер, коли українські буржуазні націоналісти, які знайшли спільну мову з сіоністами, намагаються зобразити постать великого Каменяря за своїм образом і подобою. Вони використовують у своїх брудних цілях його боротьбу проти галицьких агентів московського царизму, яким В. І. Ленін під час першої світової війни дав нищівну оцінку, показавши, що вони підкуплені однією з найреакційніших партій Росії — кадетами.

У той же час Франко боровся і проти попередників сучасних націоналістів, галицьких «народовців». У зв'язку з революційними подіями 1905 року в Росії, в статтях письменника того періоду відчувається нове піднесення, надія, що революція принесе визволення й українському народові. У статті «Ідеї» та «ідеали» галицької москвофільської молоді, звернутій до молодих людей, яким убивалося в голову, що Франко негативно ставиться до всього російського, письменник підкреслював:

«Ми любимо російський народ і бажаємо йому всякого добра, любимо і вивчаємо його мову, читаємо цією мовою, мабуть, не менше, а може, й більше вас... І російських письменників, великих світочей в духовному царстві ми знаємо і любимо».

І тільки на воз'єднаній Радянській Україні великий письменник знайшов справжню батьківщину. Якщо за життя він так і не зміг перевидати навіть вибрані свої твори, то тепер їх видано в 20 і 30 томах, недавно вийшов з друку 32-й том 50-томного зібрання. Іменем поета названо обласний центр Івано-Франківськ, сотні підприємств, колгоспів, культурно-освітніх закладів, площ і вулиць.

Висловлюючи думки і почуття всіх людей доброї волі, Максим Рильський писав: «Іван Франко — розум і серце нашого народу... Він був у перших рядах тих, хто руйнував скелю старого світу в ім'я нового». Радянські люди, все прогресивне людство свято шанують пам'ять великого сина України.

Євген КИРИЛЮК,
член-кореспондент АН УРСР, лауреат Ленінської премії і Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка.

РАЙОННІ ЗБОРИ

Загальні збори членів Товариства відбулися у Вовчанському клубі Харківської області. На них підбили підсумки роботи низового відділу у першому півріччі нинішнього року. Нечуючі говорили не тільки про успіхи, але зупинилися

й на недоліках, називали шляхи їх усунення.

На зборах виступила голова Харківського обласного відділу УТОГ Тетяна Сергіївна Піськова, яка розповіла про роботу XI з'їзду нашого Товариства, про завдання, що стоять перед підприємствами та культзакладами.

З лекцією «Міжнародне становище СРСР» виступив ветеран нашого Товариства А. І. Росинський.

Учасники художньої самодіяльності Харківського обласного будинку культури виступили з концертом перед нечуючими районом.

В. МУСІЄНКО,
голова Вовчанського райвідділу УТОГ.
Харківська область.

ЗАСЛУЖЕНА ПОДЯКА

Цього літа вінничанам по-везло. У липні вони зустрілись з Республіканським театром міміки і жесту «Райдуга», який показав виставу «Бродяга Чарлі», а на початку серпня у гості завітали самодіяльні артисти Черкаського будинку культури та Уманського клубу глухих. Акторів сцени з сусідньої області ми чекали, але й сумнівалися: хто ж у такі жаркі вечори піде в Будинок культури і висидить дві години в залі...

Та сумніви виявилися даремними — таке воно, мистецтво, така вона, людина, що не можуть бути одне без одного. На зустріч з

черкасцями прийшли члени УТОГ — учбово-виробничого підприємства і ті, хто працює на підприємствах державної промисловості.

Гості показали вінничанам різноманітну програму. Не всі номери, звичайно, були рівноцінні, але уже з вистави-мініатюри «Незабутній день» Юнгера, якою колектив розпочав виступ, між залом і сценою встановився контакт. Може, цьому допоміг гострий конфлікт п'єси і несподівана розв'язка, може, гра самодіяльних акторів М. Плахути, А. Голуб, А. Ясинської, Г. Кравченка — це не так важливо. Важливо, що глядачі

зрозуміли виставу, виконавців, спала напруга чекання і ніби прохолодніше стало в залі.

Відчувалось, що гості до поїздки готувалися старанно, гри віддавали все, і їм вдалося багато що. Пісні і вірші у виконанні В. Рибак, Л. Балюк та А. Ткаченко не залишили глядачів байдужими. Але найбільше сподобалися вінничанам сценки «Шубка», «На прийомі в лікаря», «Квіти», «Кому мити посуд?», пантоміми. Треба підкреслити, що в будь-якому, навіть найменшому творі мистецтва, закладено певну думку, ідею, і успіх сценок, у яких гост-

ро висміюються лінощі, користолюбство, скнарність, любов до речей, формалізм — закономірний. На жаль, цього не можна сказати про сценки «Хірургія», «Чепурун». Перша з них несправдана за ідеєю, друга — сміх заради сміху, та й того не вийшло. Тому ці сценки не врятувала навіть відмінна гра виконавців. Здається, тут керівникам колективу забракло смаку.

В цілому виступ черкасців і уманців — вдалий, їх мистецтво досягло мети — принесло радість глядачам, і сердечна подяка, яку висловила гостям голова обласного УТОГ В. С. Миколаєнко, подяка заслужена.

М. КОНЕНКО.

м. Вінниця.

ФУТБОЛ

НА ПЕРШОМУ — СУМЧАНИ

У Житомирі з 3 по 10 серпня цього року відбулася першість Українського товариства глухих з футболу серед команд ІІІ групи.

На змагання прибуло 132 футболісти, у тому числі 5 спортсменів ІІ розряду, 126 — ІІІ розряду та один — юнацького. Ігри проходили на футбольних полях стадіону «Спартак» та заводу «Електровимірювач». Дев'ять команд вели поміж собою завзяту і гостру боротьбу за вихід у фінал. Не прибула на змагання команда Кіровоградського обласного УТОГ.

Згідно жеребкування команди розподілилися на дві підгрупи. Переможцю першої підгрупи здобули житомирські футболісти, у другій — перемогла команда сумчан.

У результаті фінальних

поєдинків місця серед команд обласних розподілилися у такому порядку: Суми, Житомир, Закарпаття, Крим, Волинь, Вінниця, Тернопіль, Івано-Франківськ, Ровно.

Згідно положення команди Сумського та Житомирського обласних переходять до сильнішої ІІ групи.

Суддівська колегія одностайно констатувала факт неспортивної поведінки окремих гравців під час змагань. Це, зокрема, стосується закарпатців, — А. Поп та І. Тар (тренер І. Даникулець) і кримчанина М. Кирсанова (тренер В. Лисичин). Це з одного боку ганьбить ім'я футболіста, а з другого засвідчує про незадовільне виховання гравців у командах з боку тренерів.

О. ДЗЮБЕНКО.

БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

«УВАГА: ДІТИ!»

Ця операція розпочалася за два тижні до початку навчального року і триватиме до 15 вересня. Захід зумовлено тим, що і дітям, і дорослим слід завчасно підготуватися до 1 вересня.

Піонерське літо закінчується і більшість дітей вже повернулася до міста. За час канікул дещо забулись навички поведінки на вулицях. Діти нерідко допускають грубі порушення правил.

Сформулювати головне завдання операції можна так: попередити нещасні випадки з дітьми саме в цей період.

В ході підготовки до операції співробітники Державтоінспекції вже провели обстеження прилеглих до шкіл вулиць, візьмуть участь у традиційних серпневих нарадах вчителів. Задовго до початку операції було видано пам'ятку для батьків, плакати, звернення до водіїв. Загальний тираж такої друкованої продукції становить майже 100 тисяч примірників.

В плані роботи Управління ДАІ по підготовці і проведенню Всесоюзної операції «Увага: діти!» є також і пункт, згідно з яким наші співробітники перебувають на святі першого дзвоника, читатимуть дітям лекції з безпеки руху, демонструватимуть кінофільми з відповідної тематики. Буде також організовано чергування дружинників - автоінспекторів та багато інших заходів.

Все це дає підстави спо-

діватися, що операція пройде успішно. Однак зусиль лише співробітників Державтоінспекції буде недостатньо. Хочу підкреслити, що успіх проведення операції передусім залежить від дорослих. І, звичайно, в першу чергу від батьків.

Поведінка малюків на вулиці, їх безпека залежить від того, як батьки будуть роз'яснювати їм правила руху і, звичайно ж, самі виконуватимуть ці правила.

Особливу увагу слід приділяти першокласникам. Дитина повинна добре знати маршрут — школа — дім, його особливості. Для цього треба не один раз пройтись тим шляхом, пояснити дитині — де і як потрібно переходити вулицю, сідати в транспорт. Лише впевнившись в тому, що дитина вивчила маршрут, його особливості, можна дозволити їй самостійно ходити до школи.

Безпека руху значною мірою залежить від водіїв. Будьте особливо уважні в ці дні. Пам'ятайте, що на вулицях особливо багато дітей перед початком занять та після їх закінчення. Не забувайте, що більшість з них поводить на вулиці безпечно.

Успіх операції залежить від того, як всі ми, дорослі, будемо вирішувати таку важливу проблему, як безпека дітей на вулицях.

А. ХИЛІНСЬКИЙ,
начальник Управління
ДАІ УВС м. Києва,
полковник міліції.

Ще навчаючись у спецгрупі Київського технікуму легкої промисловості, Надія Турбанова захопилася художньою самодіяльністю.

Працюючи техніком-технологом у швейно-трикотажному відділі СПКТБ УТОГ, вона відвідує народний самодіяльний театр, що при Київському Палаці культури імені А. В. Луначарського.

На знімку: Н. Турбанова виконує «Пісню про солдата».

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

НОВІ КНИГИ

Про художників України

Книга кнівських мистецтвознавців Л. І. Попової та В. П. Цельтнера «Очерки о художниках Советской Украины» (М., «Искусство», 1979. Ціна 4 крб.) складається з нарисів про художників республіки.

Всі митці, про яких іде мова, належать до одного покоління. Сьогодні воно за своєю творчістю найпомітніше, найвиразніше. Саме ці художники представляють сучасне українське мистецтво. Автори книги розповідають про життєвий і творчий шлях живописців-монументалістів, майстрів портрета і пейзажу, скульпторів, графіків, художників книги.

Широкий «географічний» діапазон збірника — автори аналізують творчість майстрів Києва і Львова, Харкова і Одеси. Зокрема, в книзі розкривається творча лабораторія народного художника СРСР В. З. Бородея, народних художників УРСР Т. Н. Яблонської, Е. П. Мицька, М. Л. Рябініна та інших.

Всі нариси розпочинаються бібліографічною довідкою. Книга містить кольорові та чорно-білі ілюстрації робіт художників.

«Очерки о художниках Советской Украины» — цікава книга для широкого кола читачів, що люблять українське мистецтво.

Л. ЗАХАРКЕВИЧ.

У КОЛІ РОДИНИ

ЯКИЙ ВИ БАТЬКО?

Діти — це наше майбутнє. Якою буде наша змінна? Відповідь на це запитання треба шукати насамперед у сімейному вихованні дітей, бо саме там розпочинається боротьба за нову людину. На жаль, не всі батьки це розуміють.

Статистика свідчить, що левову частку так званих «важких» підлітків становлять діти батьків, супутницею життя яких є злополучна чарка. Батько-п'яниця! З педагогічної точки зору це — злочинець, який калічить душі своїх дітей, відбирає у них щастя.

«Закінчилося моє дитинство. Рано закінчилося тому, що вийшов я на цей двір не просто Миколою Бачарниковим, а сином п'яниці, людини, яку зневажають. Мені завжди було соромно...».

Це слова одного з героїв п'єси К. Фіна «Помилка Анни». Але їх можуть повторити всі діти батьків-п'яниць. Бій з пияцтвом — це нелегкий бій, та ми мусимо його виграти, оскільки це бій за наших дітей.

У Черкасах добре відома сім'я глухих Р. Батько п'яничить щоденно. Мати трьом дітям не може дати ладу. Старший син, дивлячись на батька, сам півшов хибною стежкою. Уже після восьмого класу він потрапив на лаву підсудних, а коли повернувся додому і не побачив змін у батьковому житті, не знайшов підтримки і розуміння, не зміг стати на ноги і вдріг потрапив до ув'язнення.

На превеликий жаль, подібні випадки часто трапляються у сім'ях глухих, де батьки полюбують «зеленою змією».

Не тільки пияцтво батьків позначається на дітях. Часто «важкі» підлітки зустрічаються і в так званих неповних сім'ях. Коли батько йде з сім'ї — це завжди тяжка душевна травма для дітей. Туга за близькою людиною, ображене самолюбство, сором перед оточуючими людьми за те, що тебе покинули, як непотрібну річ, жалість до матері, або злість на неї — такі сильні, недитячі почуття викликають найрізноманітнішу реакцію в дітей. Одні — замикаються в собі, інші озлоблюються, треті — не хочуть учитися. І важко стає з ними вчителям, одинокій матері.

У характері таких дітей, скривджених і ображених найближчою, рідною людиною, з'являється недовіра, брутальність, мстивість, черствість, нечесність. Часто залишені батьком діти втрачають віру в людей, у себе, в справжню глибину, вірну любов. Коли б хоч один батько спробував поставити себе на місце своєї покинутої дитини, яка тривалий час бачила в ньому опору, першого захисника.

Трапляється таке і в родині глухих. Ось, наприклад, сім'я Воскових. Батько залишив своїх дітей і дружину. Поїхав до Сибіру за «довгим карбованцем». Мати працює. Син залишається вдома сам. Без належного догляду він у 12 років не раз уже побував у дитячій кімнаті міліції. Батька це не хвилює. Керується дивною логікою — віддав 25 процентів заробітку, ось і все.

Звичайно, бувають розривні сім'ї неминучі. Та треба зробити все, щоб наслід-

ки серйозної життєвої помилки були якомога менш болісними для сина чи дочки, щоб діти продовжували відчувати в тій чи іншій формі батьківський вплив і піклування.

Років вісім минуло, коли Коваленко розлучився з дружиною, але мені добре відомо, що жодна його відпустка не проходила без зустрічі з дочкою (живе він не на Україні). Ось так би робили всі, хто залишив сім'ю!

Батьківський вплив — це величезна і благородна сила у вихованні дітей. Однак доводиться говорити, що вона нерідко не відчувається навіть у тих сім'ях, де немає п'яниць, де батьки живуть разом з дітьми. Живуть, але стоять осторонь, на позиції невтручання, залишаючи дітей на матір, школу. Кому не доводилось чути:

— Мое діло — нагодувати й одягнути, а виховувати й навчати — справа школи, вчителів.

Про який батьківський вплив можна говорити, коли 80—90 відсотків чуючих батьків не можуть розмовляти зі своїми глухими дітьми, не знають міміки, навіть ручної азбуки. Між тим, мої багаторічні спостереження свідчать, що глухі поважають своїх батьків, завжди радяться з ними при вирішенні складних життєвих питань і проблем.

Отож, задумайтесь, який ви батько? Що про вас думають діти? Який приклад ви їм подаєте? Пам'ятайте, що у вашій сім'ї росте майбутній громадянин, будівник комуністичного суспільства.

Г. ЧЕРКАСЬКИЙ.

ЛЮДИНА І ПРИРОДА

ГОРІХ — ДЕРЕВО СКОРОПЛІДНЕ

Скороплідні форми волоського горіху, здатного давати врожай уже на другий рік, створили співробітники Центрального республіканського ботанічного саду АН УРСР. На основі рекомендацій учених у республіці нині закладаються промислові плантації горіхових насаджень.

Серед зелених плодів волоського горіху на дереві з'являються іноді пізні великі суцвіття, схожі на виноградне гроно. Явище в природі загалом відоме. Саме воно і зацікавило кандидата біологічних наук І. Є. Кочерженка. Цікаво було, що вийде, якщо висіяти одержані на «гронах» плоди?

Вийшло те, на що, власне,

і розраховував дослідник: насіння проросло, дало цілком нормальні сянці. Але ось що дивно: деякі з них зацвіли... вже на четвертому місяці свого короткого життя. Весною саджанці з теплиці перекочували у відкритий ґрунт, а на другий рік на кожному з них уже було по одному—два плоди.

За дванадцять років, які віддав Іван Євlampійович

створенню нових високоврожайних скороплідних сортів горіха, поруч з лабораторією виріс цілий гай. Багато дерев вкриті «шрамами». Це сліди окулірувального ножа. Сотні тисяч живців взято звідси для щеплень у колгоспних, радгоспних і колективних садах. Нові, небачені раніше сорти розсилаються по країні.

Підвищена увага, яка приділяється нині волоському горіху, цілком виправдана. У родині горіхоплідних немає дерева кориснішого, ніж це. Чотирисотграмова порція волоського горіха забезпечить добову потребу

людини в їжі. Плоди, листя, деревина горіха є цінним джерелом сировини для фармацевтичної, лакофарбової, меблевої та багатьох інших галузей промисловості. Та й просто красиве і довговічне це дерево.

Але є у зеленого велетня своя «ахіллесова п'ята»: він пізно починає плодоносити. Оцей недолік і намагаються виправити вчені.

— Шляхом добору кращих сортів, — розповідає кандидат біологічних наук Р. М. Тиж, — вдалося одержати такі форми рослин, які починають плодоносити дуже рано. А до дванадцяти

років, коли звичайний горіх тільки починає плодоносити, нові сорти дають уже максимальну віддачу. Одна з таких новинок — сорт «Киянин», виведений І. Є. Кочерженком. При високій агротехнічній кожен гектар садок цього горіха дає близько трьох з половиною тонн плодів.

Ведеться робота над створенням інших високоврожайних, морозостійких сортів. Це — перспективний напрям. Скоростиглі форми здобули широке визнання, стали основою для створення в республіці індустріальних горіхових садів.

К. МИШЛЯЄВ.

Редактор
П. БУЛАТОВ.